

X

Miscel·lània d'ARABISMES escadussers amb inicial
X

EL XABATO

Petita partida del Maestrat; oït, *el ċabâto* a Bellloc (XXXVIII, 153.6); «Racó del Chavato» en *IGC* (45x'11). Probt. d'un diminutiu de *javalí*=cast. *jabato* 'porc senglar jove' (*DECH* III 473b38-40).

ES XABEC

Pda. muntanyenca del te. de Taberna, pron. *ec* 15 *ċabék* (XXXIV, 175.8). Junt amb els següents, pertany a la família de l'àr. *šābaka* 'xarxa' («rete» *RMa.*); aquest vindrà del pl. *šabāk* accent vulgar *šabāk̄*, en el sentit de «réseau de chasseurs»; degué ser un paratge d'aqueixa vall boscosa i aspra, on solien posar pa- 20 ranyes els caçadors. Com que aquesta arrel era corrent en l'àrab dels nostres moriscos, i amb gran descabdellament, en diverses accs., com 'arreplegar' (cf. *šbk* «insilire» *RMa.*) d'altres derivats d'aqueixa arrel vindran també els següents: 25

Xubec, pda. de Llombai, pron. *ċubēk*, <*šubbāk* «écluse», «conduit d'eau».

Els Xebics a Ondara (XXXIII, 100.14). Aquí la dificultat està només en la *i*. S'hi acosta *šubbāk* «cancellus» ('reixa') —amb *â*—, però es deu tractar 30 d'un dels diversos plurals del mot, car si bé el que dóna *RMa.* és *šubabik* (p. 279), era *xubibic* en *PALC.* (380b20), i segons Belot *šabā'ik*, que en boca dels nostres moriscos sonava *šebēik* i aquest seria, catalanitzat *šebík* segons el model del cat. *mig* =mossàrab 35 *mei* MEDIUM.

XADA, Cala ~

A Men., entrada de mar, 2k5 al N. del Cap d'Artrutx te. Ciutadella (m. Masc., cf. *Cala Aixada* en *Misc.Griera* I, 167). Un duplicat en els Ports de Tortosa, Mola de la *Xada*, junt amb la vall d'En Bous, en la llista d'afrs. del procés Tortosa-Morella-Benifassà, cit. entremig del Boixar i Vallcantera (Comun^o de l'arxiver Alb. Curto). *Rafal-Aixatte* a Montuiri, en el *Rept.* de Mall. (Cuadrado, p. 467), que ja he explicat en el v. I 189 per *rahl aš-šāff* 'rafal de la ribera' («litus» *RMa.*). Com que la dita cala és un trajecte de ribera i aquella mola és damunt la ribera de Vallcanera, deuen resultar aquell de *qala aš-šāffa* i aquest de *kudja aš-šāffa*: aquesta forma en -a és el «nomen unitatis» de *šāff* car / 5 emfàtic era sonor, i sovint s'imitava aproximadament amb *d*.

XAGAIR, BENI-

Segons SSiv. és el nom que els moriscos donaven a *Beni-peixcar*, poble immediat a l'O. de Gandia quan en el S.XVI fou agregat a la parròquia del Real de Gandia (Lapeyre i Reglà només donen dades de Benipeixcar, que ja hem explicat com nom mossàrab). S'assembla a *šoġayyir*, que és el dim. de *šaġir* 'petit', però com que no hi lliguen la *x*- ni la *a* següent, pot venir de *šakā'ir* que figura en *RMa.* com plural de *šikara* «securis» (*RMa.* 125b), que és un mot manllevat del ll. *securis* 'destral', i passà a l'hispano-àrab en diverses variants (*xucur*, *xauiquir*, *xuāicar*), especificat 'hacha para cortar leña, hacha de armas'. Els *Beni-Xagair* eren, doncs, 'els de la destral, els destralers', bon ofici en els boscos que